

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W TORUNIU

**PROGRAM edukacji leśnej społeczeństwa
w Nadleśnictwie Cierpiszewo
na lata 2023 – 2032**

Akceptuję:

ZASTĘPCA NADLEŚNICZEGO

Bogdan Falkowski

Zatwierdzam:

p.o. Dyrektora Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Toruniu

Jarosław Molendowski

Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Toruniu

Nadleśnictwo Cierpiszewo, 2022

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent and reliable data collection processes to ensure the validity of the results.

3. The third part of the document describes the different types of data that are collected and how they are used to inform decision-making. It notes that a combination of quantitative and qualitative data is often used to provide a comprehensive view of the organization's performance.

4. The fourth part of the document discusses the challenges and limitations of data collection and analysis. It acknowledges that there are often obstacles to obtaining complete and accurate data, and that the analysis of this data can be complex and time-consuming.

5. The fifth part of the document provides a summary of the key findings and conclusions of the study. It reiterates the importance of data-driven decision-making and offers recommendations for how the organization can improve its data collection and analysis processes.

**Opinia na temat
„Programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo
na lata 2023-2032”**

Przedłożony do zatwierdzenia dokument pt. „Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo na lata 2023-2032” został opracowany w Nadleśnictwie Cierpiszewo przy udziale (społeczno-leśnej) Komisji Programu powołanej przez nadleśniczego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie wytycznymi, zawartymi w Zarządzeniu nr 57 Dyrektora Generalnego LP z 9 maja 2003 roku.

W Programie wymieniono podstawowe cele działalności edukacyjnej Lasów Państwowych (zawarte w ww. Zarządzeniu nr 57 DGLP z 2003), a mianowicie :

- 1) upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym i zrównoważonej gospodarce leśnej,
- 2) podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu,
- 3) budowanie zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników.

Nadleśnictwo Cierpiszewo prowadzi działalność edukacyjną skierowaną przede wszystkim do społeczeństwa, zamieszkującego obszar w granicach zasięgu administracyjnego jednostki, czyli z gmin: Wielka Nieszawka, Solec Kujawski, Rojewo oraz miasta Torunia, szczególnie jego lewobrzeżnej strony. Łączna, średnioroczna frekwencja w różnych formach edukacji oscyluje w granicach 2 - 2,5 tys. osób. Z uwagi na sytuację epidemiczną spowodowaną pandemią wirusa COVID-19, w latach 2020-2021 realizacja przedsięwzięć edukacyjnych była w dużym stopniu ograniczona. Działalność edukacyjną nadleśnictwa prowadzi i koordynuje pracownik – edukator w nadleśnictwie. W działania te, adekwatnie do potrzeb, angażuje się większość pracowników Służby Leśnej nadleśnictwa (nadleśniczy, zastępca nadleśniczego, inżynier nadzoru, leśniczowie, podleśniczowie i specjaliści Służby Leśnej).

Nadleśnictwo jest inicjatorem i współuczestniczy w lokalnych wydarzeniach edukacyjnych (konkursach, festynach, akcjach), jak również współpracuje z różnymi podmiotami na niwie szeroko rozumianej edukacji ekologicznej społeczeństwa.

W działalności edukacyjnej wykorzystywane są różne obiekty, w tym: Izba Edukacji Leśnej „Szkoła pod Sosnami”, Leśna ścieżka edukacyjna „Podtoruńskie bory”, miejsca z wiatą „Przy osadzie leśnej Dybowo” i „Przy leśniczówce Zielona” oraz szkołka leśna.

Przedłożony „Program edukacji leśnej w Nadleśnictwie Cierpiszewo na lata 2023-2032” – pod względem merytorycznym i formalnym – opiniuję pozytywnie. Program uwzględnia w szerokim zakresie realną sytuację kadrową, ekonomiczną i społeczną nadleśnictwa oraz wynikające stąd potrzeby budowania i utrzymywania dobrych relacji ze społeczeństwem, jak również planowania i prowadzenia działań profilaktycznych o znaczeniu informacyjnym, edukacyjnym i wychowawczym.

Specjalista SL
ds. edukacji przyrodniczo-leśnej
RDLP w Toruniu
Weronika Wróblewska

Toruń, 17 listopada 2022 r.

p.o. Dyrektora Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Toruniu
Jarosław Molendowski

Spis treści

1. Wprowadzenie. Podstawy prawne PROGRAMU.	5
1.A. Podsumowanie działalności edukacyjnej nadleśnictwa w latach 2013-2022	6
2. Ustalenia (protokoły z posiedzeń) KOMISJI programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo.....	9
3. Charakterystyka walorów edukacyjnych nadleśnictwa.	11
4. Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa.	13
5. Obiekty edukacji przyrodniczej innych podmiotów znajdujące się na terenie nadleśnictwa.	16
6. Potencjalni partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa.	16
7. Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie.	17
8. Plany roczne działalności edukacyjnej.	19
9. Sprawozdania roczne z działalności edukacyjnej.	21

1. Wprowadzenie. Podstawy prawne PROGRAMU.

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Lasy Państwowe, wynikającym z Polityki Leśnej Państwa (1997) i „Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych” wprowadzonych Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku.

Stała i powszechna edukacja leśna ma na celu:

- a. upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz o wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej
- b. podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu
- c. budowanie zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników

Cele edukacji leśnej należy realizować w oparciu o następujące treści:

- a. budowa i funkcjonowanie ekosystemów leśnych
- b. znaczenie lasu: ekologiczne, produkcyjne i społeczne
- c. zagrożenia i ochrona lasów
- d. ochrona przyrody
- e. zadania leśników i leśnictwa

Niniejszy PROGRAM został sporządzony zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie” wprowadzonymi Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku.

PROGRAM porządkuje w sposób kompleksowy działalność edukacyjną nadleśnictwa, określa zakres i zadania edukacji leśnej prowadzonej na poziomie nadleśnictwa, uwzględniając lokalne uwarunkowania.

1.A. Podsumowanie działalności edukacyjnej nadleśnictwa w latach 2013-2022

Nadleśnictwo w analizowanym okresie działało w oparciu o „Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo na lata 2013-2022” zatwierdzony przez dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Edukacja leśna była skierowana przede wszystkim do dzieci przedszkolnych oraz szkół podstawowych. Zajęcia prowadzono także dla uczniów szkół średnich oraz dorosłych.

Partnerami Nadleśnictwa byli w tym temacie: nauczyciele, wychowawcy, dyrekcje szkół, lokalne samorządy, organizacje i stowarzyszenia pozarządowe, parafie, członkowie kół łowieckich, telewizja, radio, prasa lokalna i o zasięgu wojewódzkim.

W ramach edukacji Nadleśnictwo współpracowało najczęściej z następującymi szkołami położonymi w zasięgu swojego działania:

- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Cierpicach,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Małej Nieszawce,
- Szkoła Podstawowa im. bł.ks. Mariana Skrzypczaka w Rojewicach.

Ponadto Nadleśnictwo podejmowało wspólne działania także ze szkołami oraz przedszkolami znajdującymi się na przykład w Toruniu.

W prowadzenie edukacji leśnej społeczeństwa była zaangażowana większość pracowników Służby Leśnej Nadleśnictwa (nadleśniczy, zastępca

nadleśniczego, inżynier nadzoru, leśniczowie, podleśniczowie i specjaliści służby leśnej).

Całość działań koordynował pracownik nadleśnictwa, który w swoim zakresie obowiązków miał działania dotyczące edukacji.

Do edukacji i promocji Nadleśnictwa wykorzystywano przede wszystkim:

- Izbę Edukacji leśnej „Szkoła pod Sosnami”,
- Leśną ścieżkę edukacyjną „Podtoruńskie bory”,
- Miejsce z wiatą: „Przy osadzie leśnej Dybowo”,
- Miejsce z wiatą „Przy leśniczówce Zielona”,
- tereny leśne nadleśnictwa, w tym szkółkę leśną.

Edukację leśną prowadzono najczęściej w formie zajęć terenowych, głównie poprzez prezentację dzieciom i młodzieży tematów leśnych na ścieżce edukacyjnej. Realizowane były także zajęcia kameralnie, tj. lekcje i pogadanki w przedszkolach i szkołach.

Nadleśnictwo organizowało konkursy przyrodnicze i plastyczne, a także uczestniczyło w konkursach organizowanych przez szkoły, poprzez udział w komisjach konkursowych i fundowanie nagród o tematyce leśno-przyrodniczej.

Nadleśnictwo regularnie uczestniczyło w następujących akcjach:

- Dzień Ziemi,
- Sprzątanie Świata, SprzątaMY
- Święto Drzewa,
- Sadzenie lasu.

Pracownicy nadleśnictwa pomagali w obsłudze stoisk Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu podczas imprez okolicznościowych oraz akcji organizowanych najczęściej na terenie miasta Toruń.

Nadleśnictwo planuje kontynuować oraz poszerzać swoje działania z lat poprzednich.

2. Ustalenia (protokoły z posiedzeń) KOMISJI programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo.

Protokół ze spotkania w dniu 14.04.2022 r.

I Posiedzenie Komisji Założeń Planu Edukacji Nadleśnictwa Cierpiszewo na lata 2023-2032

Obecni ze strony Nadleśnictwa Cierpiszewo:

- Nadleśniczy Dariusz Mularzuk
- Zastępca Nadleśniczego Bogdan Falkowski
- Podleśniczy Jagoda Cichoń

Obecni Goście wg. zał. nr 1 – Lista obecności

Pan Nadleśniczy Dariusz Mularzuk przywitał Gości oraz omówił proces przygotowania Programu Edukacji Nadleśnictwa Cierpiszewo na lata 2023-2032, a także jego powiązania z Planem Urządzenia Lasu.

Pani Honorata Galczewska przywitała Gości.

Pani Jagoda Cichoń przedstawiła prezentację z charakterystyką Nadleśnictwa Cierpiszewo.

Nastąpiła przerwa po której Goście podzielili się propozycjami założeń Komisji do Programu Edukacji:

- Pan Łukasz Wojtecki zaproponował zorganizowanie wystawy czasowej z okazji 100-lecia Lasów Państwowych, która miałaby się odbyć w 2024 roku, w Muzeum Solca im. księcia Przemysła w Solcu Kujawskim. Podjął również temat umieszczenia na ścieżkach edukacyjnych tablic z motywami historycznymi np. dotyczących schronów z okresu II wojny.
- Pani Katarzyna Czerwińska zaproponowała utworzenie ścieżki historycznej.
- Pan Ryszard Seidel poruszył temat szlaków turystycznych oraz zmiany ich przebiegu, w związku z planowaną Drogą Krajową nr 10. Szlaki puszczy bydgoskiej przecinają w co najmniej 6 punktach przyszłą trasę wspomnianej drogi, co spowoduje konieczność korekty ich trasy.

Pani Honorata Galczewska poinformowała o planowanych konsultacjach w ramach tworzenia koncepcji przebiegów szlaków turystycznych, na które będą zapraszani przedstawiciele PTTK.

Pan Ryszard Seidel poinformował, że na skrzyżowaniach szlaków nie ma tablic informacyjnych. Zostały odnowione oznakowania wszystkich szlaków, ustawienie tablic oraz kierunkowskazów zapobiegałoby możliwości zgubienia się turystów pieszych, czy grzybiarzy.

- Pan Henryk Miłoszewski podkreślił że, szlaki przebiegają przez wiele nadleśnictw, ich trasy są uzgadniane z zarządcą lasu. Kanalizują one ruch turystyczny, co jest korzystne dla obu stron.
Zaznaczył, że przy edukacji ekologicznej warto podejmować także temat dziedzictwa kulturowego, pamiątek przeszłości, szczególnie ciekawy - dawnych osad młyńskich. Zaproponował opracowanie podstawowych treści na poszczególne tablice opisujące dawne osady młyńskie oraz wskazanie miejsca do ich umieszczenia.
- Pan Nadleśniczy zaproponował, by Przedstawiciele PTTK przekazali mapy z propozycjami lokalizacji drogowskazów oraz tablic historycznych. Nadleśnictwo, w miarę możliwości, zrealizuje projekty. Wszystko po kolei, nie ma możliwości realizacji wszystkich działań w jednym momencie.
- Pani Jolanta Telak powiedziała, że nauczyciele ze Szkoły Podstawowej w Małej Nieszawce rzadko uczestniczą w zajęciach edukacyjnych w Nadleśnictwie Cierpiszewo, wolą korzystać z oferty Szkoły Leśnej na Barbarce. Zaproponowała utworzenie oferty edukacyjnej dla klas 1-3, 4-8 w formie cykli zajęć, np. zgodnych z porami roku, prezentujące poszczególne prace w lesie. Spotkania mogłyby być podsumowywane drobnymi konkursami sprawdzającymi zdobytą wiedzę i doświadczenia. Spowodowałyby to większe zainteresowanie edukacją prowadzoną przez Nadleśnictwo wśród nauczycieli. Informacje o ofercie powinny zostać opublikowane w czytelnym miejscu na stronie internetowej.
Podkreśliła, że zdecydowanie ciekawsze dla dzieci są zajęcia terenowe, niż spotkania z leśnikiem w szkołach.
- Pani Katarzyna Czerwińska podkreśliła, że zajęcia praktyczne na świeżym powietrzu pokazujące odnowienie lasu, konkursy fotograficzne o tematyce przyrodniczej zachęcają dzieci do spędzenia czasu w lesie, poznania go od innej strony. Z jej doświadczeń wynika, że dla dzieci licznie i poszukiwanie owadów, np. podczas jesiennych poszukiwań byłoby niezwykle ciekawe.
Przypomniała, że jakiś czas wcześniej w Nadleśnictwie odbywał się konkurs przyrodniczy dla przedszkolaków i dobrze byłoby zorganizować go ponownie.
- Pan Nadleśniczy poinformował, że kilka lat temu pracownicy Nadleśnictwa mieli okazję spotkać się z edukatorami Szkoły Leśnej na Barbarce. Było to dla nich wartościowym doświadczeniem.

Powiedział, że w sprawach edukacji Nadleśnictwo czeka na podpowiedzi i zaproszenia do działania ze strony szkół, przedszkoli, osób zainteresowanych. Jesteśmy elastyczni, jeżeli otoczenie będzie aktywne, będziemy odpowiadać na jego potrzeby.

- Pani Honorata Galczewska zaznaczyła, że w każdej dziedzinie jest wiele do poznania. Współpraca różnych podmiotów: PTTK, OSP, szkół, przedszkoli oparta na zrozumieniu daje duże efekty. Pozwólcie poznać dziedzinę, którą się zajmujecie oraz bądźcie otwarci na naszą. Im lepiej się poznamy, tym lepiej będzie funkcjonować nasza współpraca oraz wspólne działania.
Poinformowała, że nie wszystkie podręczniki zawierają prawidłowe treści oraz nie zawsze jest czas na ich weryfikację. W takich sytuacjach warto dzwonić, konsultować wątpliwości ze znajomym leśnikiem. Tylko kilka lekcji w roku nawiązuje do lasu, ale każdy temat można z nim powiązać, np. matematykę. Tematyka zajęć edukacyjnych bywa różna. Warto zaproponować edukatorowi z nadleśnictwa dane zagadnienie, na którym skupi się podczas spotkania.
Wypracowane formy zajęć są dobre i to się nie zmienia, m.in.: budowa warstwowa lasu, odnowienie lasu, pory roku w lesie. Nie bójcie się trudnych tematów, jeżeli istnieje jakieś nurtujące zagadnienie, porozmawiajmy, można wypracować cykl spotkań właśnie w jego kierunku.
Zajęcia edukacyjne warto prowadzić również dla nauczycieli. Doświadczenia z tego typu spotkań są bardzo pozytywne.
- Pan Nadleśniczy powiedział, że wartościowe byłyby zajęcia pokazujące pracę harwestera, cięcia pielęgnacyjne. Pozyskanie stanowi ważny element pracy leśnika.
Również interesujące bywają pokazy urządzeń będących na wyposażeniu Ochotniczej Straży Pożarnej.
- Pan Ryszard Seidel zachęcił do zorganizowania akcji z okazji „Dnia Wagarowicza”. Młodzież chętnie skorzystałaby w tym dniu z ciekawego spotkania poza murami szkoły.
Zaproponował tworzenie ścieżek edukacyjnych w formie otwartej, dla indywidualnego turysty, o oznaczonym przebiegu. Szczególnie wartościowe tereny do utworzenia ścieżek znajdują się w okolicach miejsca biwakowania: Przy leśniczówce Zielona oraz Przy osadzie Leśnej Dybowo
- Pani Jagoda Cichoń poinformowała, że ścieżka nadleśnictwa Podtoruńskie Bory jest oznakowana na całym przebiegu, dzięki czemu indywidualni turyści mogą z niej także korzystać. W przyszłym 10-leciu planowane jest utworzenie nowej ścieżki – przy miejscu biwakowania Przy osadzie leśnej Dybowo. Jej trasa miałaby przebiegać skarpą wiślaną (część przyrodnicza) oraz w okolicach wieży przeciwpożarowej (część gospodarcza).

- Pani Anna Gimel i Pani Ewelina Szutarska podkreśliły, że w programie edukacji przedszkolaków występuje dużo ekologii, ale nie ma wiele o samych lasach.

Pani Honorata Galczewska zaznaczyła, że w rękach nauczycieli jest przygotowanie pomysłu oraz programu dla dzieci, który będzie można zrealizować we współpracy z leśnikiem.

- Pan Nadleśniczy przypomniał, że podczas zajęć edukacyjnych w lesie można napotkać różne zagrożenia. Rodzice muszą być tego w pełni świadomi oraz wiedzieć jak im przeciwdziałać, np. przez odpowiedni ubiór i środki ochrony. Kleszcze są poważnym zagrożeniem.
- Pani Jagoda Cichoń powiedziała, że każdy z pomysłów jest wartościowy, na ich realizację potrzeba czasu. W Nadleśnictwie edukator posiada także inne obowiązki. Wprowadzenie w życie pomysłów może chwilę zająć.
- Pan Janusz Kmiec poinformował, że dla dzieci z Szkoły Podstawowej w Rojewicach zajęcia prezentujące pracę leśnika, pokaz pracy urządzeń, maszyn – harwester, forwarder byłyby bardzo ciekawe.
- Pani Katarzyna Czerwińska zasugerowała, że wartościowym dopełnieniem zajęć pokazujących odnowienie lasu byłyby zajęcia na szkółce.
- Pani Honorata Galczewska zachęciła do odwiedzenia Wyłuszcarni nasion w Klosnowie jako wspaniałe uzupełnienie zajęć pokazujących odnowienie oraz zajęć na szkółce.

Pani Jagoda Cichoń podsumowała propozycje założeń.

Pan Nadleśniczy podziękował za udział w I Posiedzeniu Komisji Edukacji Nadleśnictwa Cierpiszewo.

Protokołowała Jagoda Cichoń.

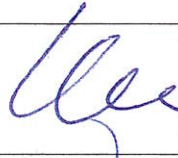

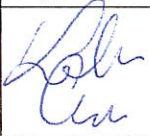
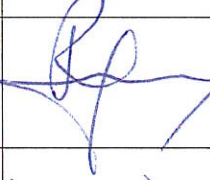
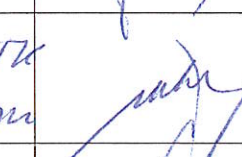
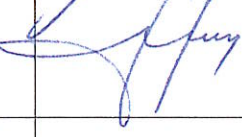
ZATWIERDZAM

NADLEŚNICZY

Dariusz Malczuk

**Lista obecności na spotkaniu
w Nadleśnictwie Cierpiszewo w dniu 14.04.2022**

Lp.	Imię i Nazwisko	Nazwa instytucji	Podpis
1	Agnieszka Dinkiewicz	Scenariuszowy Zespół Oświaty i Kultury Dojewa	Zinkiewicz
2	Janusz Kmieć	Szkoła Podstawowa w Rojewicach	
3	Waldemar Chwaszyk	OSP - Rojewice	
4	Kateryna Czerwinska	Szkoła Podstawowa nr 14 w Toruniu	
5	Polanta Telak	SP MABA NIESZAWKA	Telak
6	Anno Gimel	Przedsiębiorstwo Miejskie nr 4 TORUŃ	Gimel Anna
7	Ewelina Sautarska	Przedsiębiorstwo Miejskie nr 17 im. Fryderyka Chopina w Toruniu	Sautarska
8	Lukasz Wojtecki	Klub Turystów Pieszych "Horizont" Jolec Kujawski	Lukasz Wojtecki
9	Ryszard Seidel	O/PTTK przy Klubie IWspSZ w Bydgoszczy	
10	Henryk Mironowski	Odohań Miejski Park im. M. Sybilko w Toruniu	
11	Honorata Galcenuska	RZLP w Toruniu	

Założenia do tworzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa dla Nadleśnictwa Cierpiszewo na lata 2023-2032

- A. Edukację leśną społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo prowadzi się w oparciu o naturalne walory edukacyjne terenu i bazę edukacyjną:
- duży zwarty kompleks leśny, stanowiący o wysokiej lesistości w terytorialnym zasięgu nadleśnictwa,
 - dobrą dostępność większości terenów leśnych dzięki linii PKP, linii PKS (Toruń-Cierpice) oraz sieci dróg publicznych i leśnych udostępnionych do ruchu,
 - przepływającą przez teren nadleśnictwa Strugę Zieloną,
 - ścieżkę przyrodniczo-leśną „Podtoruńskie Bory”,
 - izbę edukacyjną „Szkoła pod Sosnami”,
 - miejsca biwakowania ”Przy osadzie leśnej Dybowo” oraz „Przy leśniczówce Zielona”.
- B. W najbliższych latach Nadleśnictwo Cierpiszewo planuje wzbogacenie bazy edukacyjnej poprzez:
- wytyczenie kolejnej trasy leśnej ścieżki edukacyjnej na skarpie wiślanej oraz jej zagospodarowanie,
 - wzbogacenie ścieżki edukacyjnej o drewniane ławeczki,
 - wybudowanie wiaty edukacyjnej przy budynku nadleśnictwa.
- C. Potencjalni partnerzy nadleśnictwa w edukacji leśnej społeczeństwa:
- szkoły wraz z oddziałami przedszkolnymi znajdujące się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa:
 - o Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego, ul. Szkolna 9, 87-165 Cierpice, sekretariat@spcierpice.pl,
 - o Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Małej Nieszawce, ul. Toruńska 64, 87-103 Toruń, sekretariat@spmalanieszawka.pl,
 - o Szkoła Podstawowa im. błogosławionego ks. Mariana Skrzypczaka w Rojewicach, Rojewice 19, 88-111 Rojewo, sp.rojewice@interia.pl,
 - szkoły i przedszkola z Torunia, szczególnie jego lewobrzeżnej strony,
 - samorządy gmin: Wielka Nieszawka i Rojewo,
 - lokalne media: Gazeta Pomorska, Nowości, Radio GRA, TVP oddział Bydgoszcz
 - Ochotnicza i Państwowa Straż Pożarna,
 - Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawczego, okoliczne oddziały oraz kluby.
- D. Oferta edukacyjna powinna odpowiadać na artykułowane zapotrzebowanie i być skierowana do:
- dzieci i młodzieży miejscowych szkół i przedszkoli,
 - dzieci i młodzieży szkół pobliskich miast i miejscowości,
 - grup zorganizowanych różnych instytucji,
 - dorosłych i turystów indywidualnych.
- E. Planowane działania do realizacji:
- kontynuacja prowadzenia zajęć edukacyjnych w formie terenowej, w izbie edukacyjnej, w szkołach oraz innych możliwych formach,
 - stawianie na zajęcia praktyczne, terenowe, pokazujące las oraz pracę leśnika,
 - organizacja zajęć tematycznych z okazji m.in.: Dnia Drzewa, akcji Sprzątania Świata, Dnia Wagarowicza.

- współpraca z lokalnymi instytucjami w organizacji wystaw, konkursów, akcji,
 - utworzenie oferty edukacyjnej na stronie internetowej – propozycje zajęć edukacyjnych, tematycznych cykli zajęć,
 - współpraca z PTTK w związku z udostępnieniem lasu w formie szlaków turystycznych.
- F. Zadania związane z prowadzeniem edukacji będą określone w formie planów rocznych do 30 października każdego roku. Zostaną one sfinansowane ze środków własnych nadleśnictwa i ewentualnych pozyskanych środków zewnętrznych.
- G. W zakresie swoich obowiązków edukacją leśną zajmuje się jeden pracownik Służby Leśnej, a w miarę potrzeb w edukację leśną angażują się także pozostali pracownicy Służby Leśnej.
- H. Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Generalnego LP nr 57/2003 należy prowadzić, w sposób określony w tym zarządzeniu, sprawozdawczość z działalności edukacyjnej.

NADLEŚNICZY

Dariusz Mierzejak

Protokół

II Posiedzenie Komisji Programu Edukacji Nadleśnictwa Cierpiszewo na lata 2023-2032

Forma korespondencyjna

II Posiedzenie Komisji Programu Edukacji Nadleśnictwa Cierpiszewo na lata 2023-2032 odbyło się w formie korespondencyjnej do dnia 31.07.2022 r., zgodnie z harmonogramem prac.

Do członków Komisji zostało wysłane pismo zn.spr.: ZG.7161.3.2022 z dnia 25.07.2022 roku z prośbą o przedstawienie opinii oraz uwag odnośnie Programu.

Nadleśnictwo Cierpiszewo dnia 28.07.2022 roku otrzymało wiadomość elektroniczną od Pana Henryka Miłoszewskiego, przedstawiciela Oddziału Miejskiego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Mariana Sydowa w Toruniu, z brakiem uwag. Ponadto podczas spotkania edukacyjnego dnia 26.07.2022 r., Pani Magdalena Chwastyk, przedstawicielka Ochotniczej Straży Pożarnej w Rojewicach, ustnie poinformowała o braku uwag do Programu. Pozostali członkowie nie wnieśli uwag do Programu.

Załączniki:

1. Pismo zn.spr.: ZG.7161.3.2022 z dnia 25.07.2022 roku
2. Wiadomość elektroniczna z dnia 28.07.2022 roku

ZATWIERDZAM

NADLEŚNICZY

Dariusz Mularzyk
Dariusz Mularzyk

Cierpice, dnia 25.07.2022

Zn.spr.: ZG.7161.3.2022

Wg rozdzielnika

Dotyczy: Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo na lata 2023-2032

Nadleśnictwo Cierpiszewo w załączeniu przesyła Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo na lata 2023-2032. Prosimy o zapoznanie się z dokumentem oraz ewentualne uwagi do dnia 31.07.2022 r.

Nadleśnictwo ma nadzieję, że współpraca w zakresie edukacji w następnym dziesięcioleciu będzie owocna oraz przyniesie duże korzyści osobom korzystającym z zajęć prowadzonych przez pracowników Nadleśnictwa Cierpiszewo.

Z poważaniem
Dariusz MULARZUK
Nadleśniczy

/podpisano elektronicznie/

Sprawę prowadzi: Jagoda CICHONŃ, tel.: 56 674 44 30, e-mail: jagoda.cichon@torun.lasy.gov.pl

Otrzymują

1. Honorata Galczewska - Naczelnik Wydziału Promocji i Mediów Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń, rdlp@torun.lasy.gov.pl;
2. Kubiak Ewelina – Urząd Miasta i Gminy Solec Kujawski, ul. 23 Stycznia 7, 86-050 Solec Kujawski, solec@soleckujawski.pl;
3. Agnieszka Zinkiewicz – Samorządowy Zespół Oświaty i Kultury w Rojewie – Urząd Gminy Rojewo, Rojewo 8, 88-111 Rojewo, rojewo@rojewo.pl;
4. Jolanta Telak, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Małej Nieszawce, ul. Toruńska 64, 87-103 Toruń, sekretariat@spmalanieszawka.pl;
5. Janusz Kmieć, Szkoła Podstawowa im. błogosławionego ks. Mariana Skrzypczaka w Rojewicach, Rojewice 19, 88-111 Rojewo, sp.rojewice@interia.pl;
6. Aleksandra Załuska – Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego, ul. Szkolna 9, 87-165 Cierpice, sekretariat@spcierpice.pl;
7. Henryk Miłoszewski – Oddział Miejski Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Mariana Sydowa w Toruniu, om.pttk@gmail.com;
8. Ryszard Seidel – Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przy Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, ul. Sułkowskiego 52, 85-915 Bydgoszcz, ow.pttk.byd@gmail.com;
9. Łukasz Wojtecki – Klub Turystów Pieszycy „Horyzont”, ul. Toruńska 8, 86-050 Solec Kujawski, lukaszwojtecki1@wp.pl;
10. Łukasz Wiśniewski – Naczelnik OSP Solec Kujawski – Ochotnicza Straż Pożarna w Solcu Kujawskim, ul. 29 Listopada 6, 86-050 Solec Kujawski, biuro.osp.soleckujawski@o2.pl;
11. Magdalena Chwastyk – Ochotnicza Straż Pożarna w Rojewicach, Rojewice, 88-111 Rojewo, osprojewice@wp.pl;
12. Katarzyna Czerwińska – Szkoła Podstawowa Nr 14 im. Błękitnej Armii, ul. Hallera 79, 87-100 Toruń, szkola@sp14.torun.pl;
13. Iwona Pawłowska, ipawlowska@sp17.edu.torun.pl – Szkoła Podstawowa Nr 17 im. gen. Józefa Bema w Toruniu, Rudacka, 87-100 Toruń, sekretariat@sp17.edu.torun.pl;
14. Anna Gimel – Przedszkole Miejskie nr 4, ul. Bydgoska 34, 87-100 Toruń, pm4@interia.pl;
15. Ewelina Szutarska – Przedszkole Miejskie 17 im. Fryderyka Chopina w Toruniu, ul. Gagarina 210, 87-100 Toruń, pm17@wp.pl;

Załączniki

1. Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpieszewo na lata 2023-2032

1226 N.Cierpiszewo Jagoda Cichoń

Od: 1226 N.Cierpiszewo Jagoda Cichoń
Wysłano: poniedziałek, 25 lipca 2022 14:45
Do: 1271 RDLP Toruń Honorata Galczewska; solec@soleckujawski.pl; rojewo@rojewo.pl; sekretariat@spmalanieszawka.pl; sp.rojewice@interia.pl; sekretariat@spcierpice.pl; om.pttk@gmail.com; ow.pttk.byd@gmail.com; lukaszwojtecki1@wp.pl; biuro.osp.soleckujawski@o2.pl; osprojewice@wp.pl; szkola@sp14.torun.pl; sekretariat@sp17.edu.torun.pl; pm17@wp.pl; 'ipawlowska@sp17.edu.torun.pl'; 'pm4@interia.pl'
DW: 1226 N.Cierpiszewo Dariusz Mularzuk; 1226 N.Cierpiszewo Bogdan Falkowski
Temat: II posiedzenie Komisji Edukacji - forma korespondencyjna - PROGRAM edukacji
Załączniki: Pismo Program Edukacji - II posiedzenie Komisji forma korespondencyjna.pdf; Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Cierpiszewo na lata 2023-2032.pdf

Dzień dobry

W załączeniu przesyłam pismo Nadleśnictwa Cierpiszewo.

Z poważaniem

Jagoda Cichoń

Referent ds. Ochrony Lasu
tel. kom.: +48 790 295 443

Nadleśnictwo Cierpiszewo

87-165 Cierpice, ul. Sosnowa 42
tel.: +48 56 674 44 37, tel. sekr.: + 48 56 674 44 30
tel. IP 12 26 334

www.lasy.gov.pl

Ochrona danych osobowych: klauzula informacyjna

1226 N.Cierpiszewo Jagoda Cichoń

Od: 1226 N.Cierpiszewo Jagoda Cichoń
Wysłano: poniedziałek, 1 sierpnia 2022 09:55
Do: 1226 Sekretariat N.Cierpiszewo
Temat: PD: [EXTERNAL]Re: II posiedzenie Komisji Edukacji - forma korespondencyjna - PROGRAM edukacji

Proszę włączyć do EZD.

Od: PTTK Oddział Miejski <om.pttk@gmail.com>
Wysłane: 28 lipca 2022 15:33
Do: 1226 N.Cierpiszewo Jagoda Cichoń
Temat: [EXTERNAL]Re: II posiedzenie Komisji Edukacji - forma korespondencyjna - PROGRAM edukacji

Pani Jagodo,
po zapoznaniu się z Programem Edukacji, nie mam pytań.
Pozdrawiam - Henryk Miłoszewski.

pon., 25 lip 2022 o 14:45 1226 N.Cierpiszewo Jagoda Cichoń <Jagoda.Cichon@torun.lasy.gov.pl>
napisał(a):

Dzień dobry

W załączeniu przesyłam pismo Nadleśnictwa Cierpiszewo.

Z poważaniem

Jagoda Cichoń

Referent ds. Ochrony Lasu

tel. kom.: +48 790 295 443

Nadleśnictwo Cierpiszewo

87-165 Cierpice, ul. Sosnowa 42

tel.: +48 56 674 44 37, tel. sekr.: + 48 56 674 44 30

tel. IP 12 26 334

www.lasy.gov.pl

Ochrona danych osobowych: klauzula informacyjna

3. Charakterystyka walorów edukacyjnych nadleśnictwa.

Nadleśnictwo Cierpiszewo położone jest we wschodniej części Puszczy Bydgoskiej, dużego kompleksu leśnego porastającego jeden z największych obszarów wydm śródlądowych w Polsce. Lasy i pozostałe elementy środowiska przyrodniczego oraz istniejąca infrastruktura stanowią o średniej przydatności terenów Nadleśnictwa Cierpiszewo do prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa.

Nadleśnictwo Cierpiszewo obejmuje duży, zwarty kompleks leśny (Puszcę Bydgoską), stanowiący o wysokiej lesistości w terytorialnym zasięgu nadleśnictwa.

Na przeważającym obszarze panują bory sosnowe, co z jednej strony ogranicza tematykę edukacji leśnej, ale z drugiej pozwala wyeksponować specyfikę lokalnej gospodarki oraz zagadnienia ochrony lasu szczególnie istotne w takich drzewostanach (zagrożenie pożarowe, folio i kambiofagi, brak opadów, przymrozki, presja człowieka).

Najcenniejsze fragmenty przyrody objęte są ochroną prawną w formie 3 obszarów Natura 2000, 2 obszarów chronionego krajobrazu, 19 pomników przyrody i 34 użytków ekologicznych. Z powyższych form szczególnie pomniki przyrody mogą zostać w większym stopniu uwzględnione w szerokiej działalności edukacyjnej. Użytki ekologiczne oraz obszary Natura 2000, ze względu na ich gorszą dostępność lub trudniejsze zagadnienia do omówienia, mogą stanowić bazę edukacji bardziej zaawansowanej np. dla studentów.

Do cech Nadleśnictwa Cierpiszewo ważnych pod względem edukacji można zaliczyć:

- dobrą dostępność większości terenów leśnych dzięki linii PKP równoległej do Wisły oraz sieci dróg publicznych i leśnych udostępnionych do ruchu, a także funkcjonującej linii autobusowej,
- dobrze przygotowaną oraz ciekawą infrastrukturę edukacyjną (izba edukacji leśnej, ścieżka edukacyjna),
- walory przyrodnicze: obszary oraz obiekty chronione, przepływającą przez teren nadleśnictwa Strugę Zieloną, zróżnicowaną budowę geomorfologiczną terenu,
- walory edukacyjne związane ze specyfiką nadleśnictwa: teren pożarzyska oraz prace wykonywane w młodszych drzewostanach, konieczność ochrony przeciwpożarowej oraz elementy jej funkcjonowania – na przykład wieża obserwacyjna w Dybowie.

W swoim zasięgu administracyjnym nadleśnictwo posiada trzy szkoły, pozostali zainteresowani, aby skorzystać z oferty edukacyjnej nadleśnictwa, ze względów praktycznych, muszą zorganizować większą wycieczkę.

O skali wykorzystania wymienionych walorów edukacyjnych będzie decydowało przede wszystkim społeczne zainteresowanie edukacją leśną, które należałoby kreować tak, aby edukacja leśna mogła osiągać swoje cele.

W chwili obecnej zapotrzebowanie na edukację leśną jest wyrażane głównie przez miejscowe szkoły, co nadleśnictwo przyjmuje pozytywnie i korzysta z okazji do prezentowania działań i dokonań leśników oraz podnoszenia wiedzy leśnej dzieci i młodzieży, do których przede wszystkim kierowana jest oferta edukacyjna. Cieszymy się, że duże zainteresowanie ofertą Nadleśnictwa jest widoczne także ze strony szkół toruńskich.

4. Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa.

Do edukacji i promocji Nadleśnictwa wykorzystywane są:

- Izba Edukacji leśnej „Szkoła pod Sosnami”,
- Leśna ścieżka edukacyjna „Podtoruńskie bory”,
- Miejsce z wiatą: „Przy osadzie leśnej Dybowo”,
- Miejsce z wiatą „Przy leśniczówce Zielona”,
- tereny leśne nadleśnictwa, w tym szkółka leśna.

Leśna ścieżka edukacyjna "Podtoruńskie bory"

Ścieżka edukacyjna "Podtoruńskie bory". znajduje się obok siedziby nadleśnictwa, przy ul. Sosnowej 42.

Trasa ma długość około 2,4 km oraz kształt pętli, wycieczkę zaczynamy i kończymy w tym samym miejscu.

Na ścieżce przygotowano 7 tablic, które zawierają informacje o lesie oraz pracy leśnika:

- Mapa oraz regulamin ścieżki
- Leśna remiza
- Odnowienie lasu
- Dokarmianie zwierzyny
- Pielęgnowanie lasu
- Budki lęgowe
- Wielki pożar

Szczególnym punktem na ścieżce jest głaz upamiętniający pożar lasu z 1992 roku, kiedy spaleniemu uległo prawie 3 tys. ha lasu.

Ścieżka edukacyjna prowadzi przez charakterystyczne dla nadleśnictwa Cierpiszewo tereny – bory sosnowe. Pokazuje starsze drzewostany, a także tereny dotknięte pożarem z 1992 roku - mające obecnie niespełna trzydzieści lat.

Izba edukacji leśnej „Szkoła pod Sosnami”

Izba edukacji leśnej znajduje się naprzeciwko budynku biurowego nadleśnictwa.

Została oddana do użytku w 2014 roku i od tego czasu świadczy funkcję obiektu edukacyjnego odwiedzanego przez liczne grupy.

W izbie odbywa się wprowadzenie oraz podsumowanie zajęć terenowych odbywających się na ścieżce edukacyjnej. Ponadto obiekt służy do prowadzenia dłuższych kameralnych zajęć edukacyjnych w przypadku niesprzyjającej spacerom pogody, a także konkursów, prezentacji itp.

Pomieszczenie wyposażone jest w sprzęt multimedialny, „leśne” eksponaty oraz inne pomoce do prowadzenia zajęć.

Oprócz walorów poznawczo-edukacyjnych izba edukacji może się pochwalić prawdziwie leśną atmosferą – we wnętrzu dominuje drewno, a poszczególne eksponaty lub dekoracje podkreślają przyrodniczy klimat miejsca.

Przy siedzibie Nadleśnictwa Cierpiszewo, a co za tym idzie izby edukacyjnej oraz ścieżki, znajduje się przystanek autobusowy, nieco bardziej oddalona – o 2 km – stacja kolejowa Cierpice Kąkol, co ułatwia odwiedzającym dotarcie do obiektów.

Miejsce z wiatą „Przy osadzie leśnej Dybowo”

Miejsce biwakowania leży nad Strugą Zieloną – wąskim ciekim wodnym płynącym przez teren Nadleśnictwa, co nadaje mu przyrodniczego uroku.

Obiekt położony jest niedaleko drogi krajowej nr 10, dojazd jest stosunkowo łatwy, ponadto w pobliżu znajduje się parking leśny.

Dodatkową atrakcją tego miejsca jest przepławka – kaskadowy odcinek rzeczki oraz posiana w roku 2021 łąka kwietna.

Jest to miejsce o dużym znaczeniu turystycznym, tu odbywają się spotkania towarzyskie oraz ogniska wielu osób oraz organizacji.

Edukacja w tym miejscu odbywa się w sposób doraźny, najczęściej podczas spotkań grup zorganizowanych.

Miejsce z wiatą „Przy leśniczówce Zielona”

Znajduje się w pobliżu leśniczówki, nad Strugą Zieloną. To miejsce spokojniejsze, bardziej kameralne oraz mniej obciążone turystycznie.

Zajęcia edukacyjne tu także prowadzone są w sposób doraźny, podczas spotkań grup zorganizowanych.

Inne

Las – w zależności od tematyki oraz potrzeb zajęcia są prowadzone m.in. na szkółce leśnej, w lasach otaczających siedziby szkół, w miejscach odnowienia lasu.

5. Obiekty edukacji przyrodniczej innych podmiotów znajdujące się na terenie nadleśnictwa.

Na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo nie ma obiektów edukacji przyrodniczej innych podmiotów.

6. Potencjalni partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa.

- Szkoły i przedszkola znajdujące się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa: 3 szkoły podstawowe oraz przedszkole:
 - Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Cierpicach,
 - Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Małej Nieszawce,
 - Szkoła Podstawowa im. bł.ks. Mariana Skrzypczaka w Rojewicach,
 - Przedszkole w Małej Nieszawce.

- Szkoły, przedszkola oraz uczelnia znajdujące się w zasięgu administracyjnym miasta Toruń oraz najbliższej okolicy,
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Urzędy Gmin: Wielka Nieszawka i Rojewo oraz Solec Kujawski,
- Gminny Ośrodek Kultury w Małej Nieszawce,
- Lokalne media: Gazeta Pomorska, Nowości, Radio GRA, TVP oddział Bydgoszcz,
- Ochotnicza i Państwowa Straż Pożarna. W straży pożarnej nadleśnictwo upatruje partnera w prowadzeniu edukacji w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

W związku z tym, że uczniowie są największą i najistotniejszą grupą odbiorców w dyrekcjach szkół i nauczycielach przedmiotów przyrodniczych nadleśnictwo upatruje głównych partnerów w edukacji leśnej.

Nadleśnictwo jest otwarte na propozycje działań oraz chętnie będzie odpowiadało na prośby i pomysły ze strony szkół w kwestiach prowadzenia zajęć edukacyjnych, czy organizacji wspólnych akcji.

7. Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie.

- Przewodnik turystyczny Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu (O.W. FOREST, 2019).
- Nadleśnictwo nie posiada wydanych przez siebie w ostatnich latach folderów.

8. Plany roczne działalności edukacyjnej.

9. Sprawozdania roczne z działalności edukacyjnej.

